

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 23 Aralık 2019
Sayı : 1499

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 23/12/2019
Sayı: -120.10-E.00000586718

0000586718

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kültür ve sanata yapılan yatırımların yerel ekonomiye ve ülke ekonomisine olan etkisinin araştırılarak belirlenmesi ve bu alanda karşılaşılan sorunların aşılması için gereken önlemlerin alınması amacıyla Anayasa'nın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. Saygılarımızla

S. A. Kadıgil
Saliha Sera Kadıgil Sütü
İstanbul Milletvekili (1)
Necati Rıflı
Giresun Mv.
Aydin OZER
Antalya Mv.

Özgür Koobat
İst. Mv.

Gökhan ZEYBEK
İstanbul Milletvekili

Gamze AKKUS
İstanbul Milletvekili

Ural DEMİRTAŞ
Zonguldak Mv.

İrfan KAPLAN
Gaziantep Mv.

Mahmut Tanal
İst. Mv.

Ayhan BAĞCI
Adana M.

Şenar Feriye Gök
Nispetiye Mv.
MURAT BAKAN
İzmir
M. B. Ç. K.

[illegible]

0000586718

GEREKÇE

Viyana Filarmoni Orkestrası'nın yeni yıl konseri her yıl 90 ülkeden milyonlarca televizyon izleyicisi tarafından takip ediliyor. Dünyaca ünlü Viyana Devlet Operası, yılın neredeyse 300 akşamı her gün değişen bir program sunuyor ve her akşam ortalama 10.000 müzik hayranı canlı olarak klasik müzik dinliyor. Paris'teki Louvre Müzesi'ni 2018 yılında ziyaret edenlerin sayısı bir önceki yıla göre yüzde 25 artarak 8.1 milyondan 10.2 milyona çıktı. Louvre Müzesi bir önceki rekorunu 2012 yılında 9.7 milyon ziyaretçiyi ağırlayarak kırmıştı, benzer şekilde Çin Ulusal Müzesi 2017'de 8 milyon ve New York Sanat Müzesi 7.3 milyon ziyaretçiyi ağırlamıştı. Londra'daki Tate Modern müzesinin ziyaretçi sayısı yıllık 5 milyonun altına asla düşmüyor. Londra çevresindeki yaklaşık 260 tiyatronun genel ekonomiye katkısının 2,6 milyar sterlin olduğu hesaplanıyor. Londra yılda 30 milyon, Paris 50 milyon, Newyork 65 milyon turist ağırlarken İstanbul'un 2018 yılında toplamda 13 milyon turist ağırladığı görülüyor.

Kültür ve sanatın sosyo-kültürel gelişmeye yaptığı katkılarının yanında kentlerin marka değerini artırarak kent ve ülke ekonomisine de ciddi katkı sağladığı yukardaki örneklerden görülebilmektedir. Yani kültürel etkinliklerle yaratılan sosyal fayda ve ekonomi sıkı bir bağ içindedir. Kültürel ve yaratıcı ekonomi Birleşmiş Milletler tarafından ilk defa 2008 yılında raporlanmıştır. Söz konusu rapor, yaratıcı ve kültürel ekonominin, dünya ekonomisinin en dinamik sektörlerinden biri olduğunu ortaya koymuştur.

Bu anlamda hükümetlerin kültür politikaları, kültür ekonomisinin niteliğini, hacmini ve gelişimini etkileyen ana unsurlardan bir tanesidir. Maalesef Türkiye bu konuya yeteri kadar eğilmemiştir. Çünkü kültür ve sanatın dönüştürücü ve iyileştirici gücü kimi çevrelerce adeta bir tehdit olarak görülmüştür. Bununla birlikte kültür ve sanata yapılan yatırımların yaratacağı ekonomik etki göz ardı edilerek, bu alana yapılan yatırımlar gereksiz görülmüştür. Sanatın maliyeti bilet sayısı ile bakılacak hesabı gibi tutulmuş, bölgesinde yarattığı ekonomik kalkınma göz ardı edilmiştir. Türkiye'de kültür ekonomisi konusunda güncel ve kapsamlı bir araştırma yapılmaması, bu alandaki eksikliği ortaya koymaktadır. Halbuki kültür ve sanat yatırımlarının bulunduğu bölgeye olan ekonomik etkisi ve ülkeye toplam etkisi özellikle AB ülkelerinde sistematik bir şekilde ölçülüp değerlendirilmektedir.

Öncelikle, fikir ve sanat eserleri, hem sosyal hem de ekonomik alanda yaratıcı, çarpıcı ve yenilikçi fikirlerin gelişeceği uygun ortamı sağlamaktadır. Bu açıdan, sinema, tiyatro, müzik, edebiyat, görsel sanatlar, mimari, arkeoloji, müzeler, sanat galerileri, kütüphaneler gibi pek çok alanı içinde barındıran kültür ve sanat dünyasının ekonomik dinamiklerini ve potansiyelini kullanmamız gerekmektedir. Bu potansiyeli kullanabilmek için, kültür ürünlerinin diğer ekonomik alanlara çarpan etkisi yaptığı gerçeğini göz önüne alarak, kültür ürünlerinin üretimini ve tüketimini sağlayacak mevcut çekim merkezlerini daha iyi duruma getirmek ve yeni çekim merkezleri yaratmak durumundayız. Kültürel faaliyetlerin ekonomik etkisini

0000586718

artırabilmek için, kültüre yatırımın artırılmasıyla birlikte, kültürel faaliyetlere katılım ve erişim imkanlarının da artırılması gerekmektedir.

Dünyanın kültür ve sanat alanında en önde gelen şehirleriyle karşılaştırıldığında bu potansiyeli yeterince kullanamadığımız görülmektedir. Özellikle İstanbul –bir kültür ve sanat evreni olabilecekken- nüfusunun büyüklüğüne ve çeşitliliğine rağmen kültür ve sanat etkinliklerinin ekonomik faydasını yeterince değerlendiremediği söylenebilir. Halbuki bu tür kültür ve sanat faaliyetlerinin gelişiminin sağlanması ve ekonomik getiri sağlayacak yönünün ortaya çıkarılması, İstanbul'un marka değerini artıracak gibi, ülkemizin tanıtımına da katkı sağlayacaktır. Bununla birlikte, dünyanın farklı şehirlerinde işsizliğin arttığı bölgelere kültürel yatırımlar yapılarak, kentsel canlanma ve istihdam alanında kültür odaklı yeni bir kalkınma stratejisi benimsenmeye başlamıştır.

Dünya sanat piyasası hacminin 70 milyar dolar ile 100 milyar dolar arasında olduğu, Türkiye hacminin ise 250-300 milyon dolar arasında olduğu göz önüne alındığında, ülkemizde kültür ve sanat hacminin hak ettiği noktaya geldiğini söylemek pek mümkün değildir. Paris, Londra, Newyork gibi şehirler, kültür ve ekonomi arasındaki ilişkiyi ekonomik kalkınmanın bir aracı olarak başarılı olarak kullanmaktadır. İstanbul ise dünya kültür ve sanat başkentleri arasında potansiyelinin gerisinde kalmıştır. Kültür ve sanata bakış ilçe düzeyinde de farkı hissettirmektedir. Bu anlamda Kadıköy kültür ve sanat alanında öne çıkmışken Beyoğlu ise zaman içerisinde kültür ve sanat alanındaki ışığını yitirmiştir.

Kültür ve sanat etkinliklerinin yarattığı sosyal faydanın, yarattığı ekonomik faydanın çok ötesinde olduğu bir gerçektir. Ancak kültür ve sanat alanına yapılan yatırımların ve söz konusu etkinliklerin ekonomik etkisinin ölçülerek, kalkınmadaki öneminin daha fazla zaman kaybedilmeden anlaşılması gerekmektedir. Bu nedenle, keskin çizgilerle belirlenmiş bir kültür politikasıyla kapsamlı, bütüncül çalışmalar yapılmasının zorunlu olduğu görülmektedir. Kültür ve sanat etkinliklerinin aldığı payın artırılması beraberinde dünya kültür ekonomisinden aldığı payı da artıracaktır. Bu nedenle Meclis'te bir araştırma komisyonu kurularak, konunun tüm paydaşlarının katkı sunacağı bir yol haritası belirlenmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

Tüm bu gerekçelerle, kültür ve sanat yatırımlarının yerel ekonomiye ve ülke ekonomisine olan etkisinin araştırılarak belirlenmesi ve bu alanda karşılaşılan sorunların aşılması için gereken önlemlerin alınması amacıyla Anayasa'nın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

